بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިންމުން

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2021/HC-A/409
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** އަލީ ސަޢީދު، ގ.މާފަލާގެ / ސ.ހިތަދޫ
- **އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތް:**
  1. އަބްދުލްރަޙީމް އަޙްމަދު ދީދީ، މ.ސިލްވަރފެދަރސް / ސ.ހިތަދޫ
  2. ޒާހިރާ އަޙްމަދު ދީދީ، މ.ވިއުސްޓާރނާ / ސ.މީދޫ
  3. އާމިނަތު އަޙްމަދު ދީދީ، ސ.ސަނިއްޔާވިލާ / ސ.ހިތަދޫ
  4. އަބްދުއްލަޠީފް އަޙްމަދު ދީދީ، މ.ރަސްތާވިލާ / ސ.ހިތަދޫ
  5. ފާޠިމާ އަޙްމަދު ދީދީ، ގ.ރިބިނސްވިލާ / ސ.ހިތަދޫ
  6. އާމިނަތު ޒާހިދާ އަޙްމަދު ދީދީ، ހުޅުމާލެ 11290 (ބިންސޮޅު)/މާލެ
  7. ޙަސީނާ އަޙްމަދު ދީދީ، މ.އަލަމާގެ / ސ.ހިތަދޫ
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ވާރިސުން ސާބިތުކުރުމާއިބެހޭ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީމް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު ފާޠިމަތު ފަރީޝާ

ޙުކުމް ކުރި: 03 ޝަޢުބާން 1443
06 މާރިޗު 2022

ހައިކޯޓުގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނު ތާރީޚު: 17 ޖުމާދަލްއޫލާ 1443
21 ޑިސެންބަރު 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:

- **ނަންބަރު:** 1218/Fm-C/2020
- **ނިންމި ގާޒީ:** [illegible]
- **ކޯޓު:** ފެމިލީ ކޯޓް [illegible]
- **ހުކުމްކުރި ތާރީޚު:** 04 އޮކްޓޯބަރު 2020
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 31 ޖަނަވަރީ 2021

މަދަނީ- ފެމިލީ ސަޕޯޓު [illegible]

ފަނޑިޔާރު އަސްލަމް ޝަކޫރުގެ ރައުޔު (މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް އާއި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމް ތާއީދުކުރައްވައެވެ.)

ތަޢާރުފު

1. މިއީ، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1218/Fm-C/2020 ޤަޟިއްޔާއަށް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ގ.ވާލާވިލާގެ / ޢަލީ ސަޢީދު[1] ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފައިވާ ފަރާތްތަކަކީ، މ.[illegible] / އަބްދުލްޢަޒީޒު އަޙްމަދު ދީދީ[2] އާއި މ.[illegible] / ޚަދީޖާ އަޙްމަދު ދީދީ[3] އާއި ހ.[illegible] / އާމިނަތު އަޙްމަދު ދީދީ[4] އާއި މ.[illegible] / އަބްދުއްރަޝީދު އަޙްމަދު ދީދީ[5] އާއި ގ.[illegible] / [illegible] އަޙްމަދު ދީދީ[6] އާއި ހުޅުމާލެ 11290 ([illegible]) / އާމިނަތު ޝަކީލާ އަޙްމަދު ދީދީ[7] އާއި މއ.[illegible] / [illegible] އަޙްމަދު ދީދީ[8] އެވެ.

ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް

2. ގ.ވާލާވިލާ / [illegible] ސަރުކާރުން އަޙްމަދު ދީދީ 22 ޖޫން 2014 ވަނަ ދުވަހު ނިޔާވެފައިވާތީވެ، އެ މަރުޙޫމުގެ ވާރިސުން ސާބިތުކުރުމަށް އެދި މަރުޙޫމުގެ އެއްބަފާ އުޚުތު މއ.[illegible] / [illegible] އަޙްމަދު ދީދީ ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1218/Fm-C/2020 ޤަޟިއްޔާއިން އެކަން ސާބިތުކޮށްފައިވެއެވެ.

3. ސަރުކާރުން އަޙްމަދު ދީދީގެ ވާރިސުންގެ ގޮތުގައި މ.[illegible] / އަބްދުލްޢަޒީޒު އަޙްމަދު ދީދީ އާއި މ.[illegible] / ޚަދީޖާ އަޙްމަދު ދީދީ އާއި ހ.[illegible] / އާމިނަތު އަޙްމަދު ދީދީ އާއި މ.[illegible] / އަބްދުއްރަޝީދު އަޙްމަދު ދީދީ އާއި ގ.[illegible] / [illegible] އަޙްމަދު ދީދީ އާއި ހުޅުމާލެ 11290 (މ

---

[1] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A010605

[2] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A056233

[3] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A035737

[4] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A033746

[5] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A093544

[6] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A059086

[7] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A038630

[8] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A043187

ނެސްޓް) / އާމިނަތު ޝަރީފާ އަބްދުﷲ ދީދީ އާއި [illegible] / ރަޝީދާ އަބްދުﷲ ދީދީ އާއި [illegible] / އަބްދުލްމަޖީދު އަބްދުﷲ ދީދީ ([illegible] ވަނީ ނިޔާވެފައި) [illegible] ޖުމްލަ 08 (އަށެއް) މީހުން ވާރިސުންގެ ގޮތުގައި [illegible] ކަނޑައަޅާ 31 ޖަނަވަރީ 2021 ގައި އެ ފައިސަލާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

ފެމިލީ ކޯޓުން ހުކުމްކުރި މައްސަލަ

4. ފެމިލީ ކޯޓުން ހުކުމްކުރި މައްސަލައިގެ ހުކުމްނާމާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

> "މި މައްސަލައަކީ، [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ ދީދީ 2014 ޖޫން 22 ވަނަ ދުވަހު ނިޔާވެފައިވާކަމަށް [illegible]، އެ މަރުޙޫމްގެ ވާރިސުން ސާބިތުކުރުމަށް އެދި އެ މަރުޙޫމްގެ އެއްބަނި އުޚުތު [illegible] ރަޝީދާ އަބްދުﷲ ދީދީ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ދަޢުވާ މައްސަލައެކެވެ."[9]

މިހެންނެވެ.

5. އަދި އެ ފައިސަލާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

> "[illegible] އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ ދީދީ (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A033507) 2014 ޖޫން 22 ވަނަ ދުވަހު ނިޔާވެފައިވާކަމާއި، [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ ދީދީ [illegible] ވާރިސުންގެ ގޮތުގައި [illegible] [illegible] މަރުޙޫމްގެ އެއްބަނި އުޚުތު އާމިނަތު ޝަރީފާ އަބްދުﷲ ދީދީ (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A038630) އާއި އެ މަރުޙޫމްގެ އެއްބަނި [illegible] އަބްދުލްމަޖީދު އަބްދުﷲ ދީދީ (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A056233) އާއި [illegible] އަބްދުﷲ ދީދީ (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A093544) އާއި [illegible] އަބްދުﷲ ދީދީ (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A059086) އާއި އަބްދުލްމަޖީދު އަބްދުﷲ ދީދީ ([illegible] [illegible] ވަނީ ނިޔާވެފައި) އާއި މަރުޙޫމްގެ އެއްބަނި [illegible] ރަޝީދާ އަބްދުﷲ ދީދީ (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A043187) އާއި [illegible] އަބްދުﷲ ދީދީ (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A035737) އާއި އާއިޝަތު އަބްދުﷲ ދީދީ (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު:

---

[9] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1218/Fm-C/2020 [illegible] [illegible] [illegible]

A033746) އާއިއްޝާ ޖުމްލަ 08 (އަށެއް) މިނިސްޓަރ ފިރިދީފައިވާ ތަރުތީބުން، 2 ދުވަހުގެ ހުކުރުގެ ސަރަޙައްދުން ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކޮށްފައެވެ."[10]

މިފަދައިންނެވެ.

އިސްތިއުނާފުގައި ހުށަހެޅި ނުކުތާ

6. ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1218/Fm-C/2020 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ގ.ދޮދޯގެ / އަލީ ސަޢީދުގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި ނުކުތާ ހުށަހަޅާ އެ ނުކުތާއާ ބެހޭގޮތުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވަކާލާތު ކުރައްވާފައެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ:

6.1 ޤާނޫނުއަސާސީގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުދާ ހޯދުމާއި، މިލްކުކުރުމާއި، ބޭނުންކުރުމާއި، ދިނުމާއި، މުދަލުން މުޢާމަލާތްކުރުމުގެ ޙައްޤަކީ ކޮންމެ ރައްޔިތަކަށް ލިބިގެންވާ ޙައްޤަކަށްވާއިރު މި ޙައްޤުން މަޙްރޫމުކުރެވޭނީ، ޤާނޫނާ / އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެ ފިރިހެނުންގެ ޙައްޤުގައި ހިފުން އެ މަޢުލޫމާތުގެ އެއްބަސް ބުނުމެއް ގ.ދޮދޯގެ / އަލީ ސަޢީދު ދެމެދުގައި ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1218/Fm-C/2020 މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވުމެވެ.[11]

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އެދޭގޮތް

7. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ:

"ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1218/Fm-C/2020 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް ބާޠިލުކޮށް، ހ.ދޯދީ، ގ.ދޮދޯގެ

ޤަޟިއްޔާގައި 1218/Fm-C/2020 ނަންބަރު ކޯޓުގެ ފެމިލީ ސާބިތުކުރެވިފައިވާ އަތުން ފިރިދީން ދިނުމަށް އަންގަވާ ސަރުކާރުން އަތުވުރެ

---

[10] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1218/Fm-C/2020 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓް

[11] އިސްތިއުނާފު ފޯމުގެ 5 ވަނަ ނަންބަރު

ބެލުމުން މައްސަލަ ސާބިތުވި ހަމައެއްގެ މެދުން އަދުން ޙަވާލު ފައިސާތަކެއްގެ ޒިންމާ ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، ފާރަށް ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޕަރޭޓިވް ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުކުމް ކޯޓުން ތަޢުލީމުކޮށްދިނުމުގައެވެ."[12]

މިފަދައިންކަން އެނގެން އޮތެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަން

8. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ މަންމައަށް ގ.މާވާގެ އަލިމަދުރުވު މަދުރައު ސައީދާ ޙުސައިން ކާމިލް، މަނިކު ނާޒިމާ ފުރިޔާގައި ވީން ކުރިން ބިޒިކާމީ، އޭރު އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ ދިމާލުން ހުޅުމާލެ، 11290 / އާމިނަތު ބޯސީދާ އަހުމަދު ދީދީ އާއި، ގ.ޗާވީދާ / ސަލްފާން އަހުމަދު ދީދީ ކައިރި، އެންނަކަމުން، އެ ދަރިފުޅަކީ އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ އެއްބަނޑު ދަރިކަލުން ފާހަގަކުރައްވައެވެ. އެހެންކަމުން، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައިވާ މައްސަލައަކީ އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ އެއްބަނޑު ކޮއްކޮ އަލްމަރުޙޫމް ސަލްމާން އަހުމަދު ދީދީގެ ތަރިކައިގެ މައްސަލައެއްކަމާއި، އަލްމަރުޙޫމް ސަލްމާން އަހުމަދު ދީދީ އާއި އެއްބަނޑު މީހަކަށް ހުރި ވާސް އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް އެކަހެރިކަން ފާހަގަކުރައްވައެވެ.

9. އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައިވާ ޑިސިޝަންގައި ފެމިލީ ކޯޓުން ވާރިޘުން ސާބިތުކުރިއިރު، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތަކީ އަލްމަރުޙޫމް ސަލްމާން އަހުމަދު ދީދީގެ ވާރިޘުންގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ފަރާތެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިނުވާކަމާއި، ވާރިޘުން ސާބިތުކުރައްވައިދިނީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ކޯޓަށް ދިޔައީ ބަޔާނަށް ބެލުމުގައި ސާބިތުވާކަން އޭރު ބުނި ބަޔާނުގައިވާގޮތަށް އެހެން ހުރި ފަރާތްތަކެއް ބެހެވުން އެފަރާތުން ބަޔާން ނުދެއްވާފައިވާކަމާއި، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައިވާ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ މަރުޙޫމްގެ އެއްބަނޑު ދަރިކޮއްކޮ ދިމާވެއްޖެއްނަމަ، އެހެންކަމުން މިކަން ފުރިޔާގައި ހުރިކަން އެ ފަރާތުން ނުދެއްވާ އެކަށީގެންވާ ކަމެއް ނުވެވުނު، އެއްބަޔާ މިރުންގެ ދެރޭގައި ވީމަ ވަރަ މިރުންނަށް އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތަކީ ހުރި މިރުއްކަން އެނގޭނެކަން ފާހަގަކުރައްވައެވެ.

---

[12] އިސްތިއުނާފު ފޯމުގެ 08 ވަނަ ނަންބަރު

10. ވާރިޘުންގެ އިތުރުން ފެމިލީ ކޯޓުގައި ހެކިބަސް ދީފައިވާ ދެ ހެކިންގެ ހެކިބަހަށް ބަލާއިރު، "އިތުރު ވާރިޘަކު ހުރިކަން އެނގިފައެއް ނެތް" ކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ޝަރީޢަތުގައި ބުނެފައިވާއިރު، އެ ބުނުމުން އެނގެނީ އިތުރު ވާރިޘަކު ހުރިކަމެއް އެނގިފައިނުވާ ކަމެއްކަމަށް ބުނެ އެކަން ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

11. އަލްމަރްޙޫމް ސަޢުދާން އަޙްމަދު ދިރިހުރި ވާރިޘަކު ހުރިތޯ ބެލުމަށް ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 146-B10/2020/132 (13 އޮކްޓޫބަރު 2020) އިޢުލާނު ކުރެވިފައިވާއިރު، އެ އިޢުލާނު ކުރެވިފައިވަނީ އަދި އިތުރު 4 މީހުންގެ ވާރިޘުން ހުށަހެޅުމުން އެ އިޢުލާނުގައި ހިމަނާފައިވާއިރު، އެ އިޢުލާނު ކުރެވިފައިވަނީ ވެބްސައިޓް ސަރވިސް މީޑިއާއިން ބްރޯޑްކާސްޓްކުރެވޭގޮތަށްކަމާއި، ބްރޯޑްކާސްޓް ކުރެވިފައިވަނީ ދުވާލަކު 1 ފަހަރު ޖުމްލަ 3 ދުވަސް ވަންދެންކަން އިޢުލާނުން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އެ އިޢުލާނުގައި ވާރިޘުން ހުށަހަޅަން ދޭ ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެންގުމަށް އިޢުލާންކުރުމުގައި ވިޔަފާރިވެސް ޓީވީ އަދި ރޭޑިއޯ ބްރޯޑްކާސްޓް ޗެނަލްތަކުގައި އަދި ވަސީލަތްތަކުގެ އެހީގައި ޖުމްލަ ތިން ދުވަހު ދުވާލަކު އެއްފަހަރު ވަގުތުތަކުގައި ކުރި އިޢުލާނަކީ އާއްމު ރައްޔިތުންނާ ހަމައަށް އެ މަސްޖިދު ވާސިލުވުމަށް އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއް ދޫކޮށްފައިވާ ކަން އެކަން ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

12. ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ނޭޝަނަލް ރަޖިސްޓްރޭޝަނުން ދީފައިވާ މަރުޙޫމާގެ ވަނަވަރު ބެލި އެނގޭ ސަބަބަކީ މަރުޙޫމާ ތަރިކަކުރާ އިދާރާއަށްކަމާއި، އެ އިދާރާގައި ތަސްދީގުކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތުގައި އެންމެ ތަފްޞީލުކޮށް ފަސޭހައިން ލިބޭނެ މަޢުލޫމާތެއްކަމަށް ނުވިނަމަވެސް ސަރުކާރު ކޯޓަކަށް ދީފައި މިފަދަ މަޢުލޫމާތުތަކުގައި އަދިވެސް އިންސާފުގެ ހަމަހަމަކަމާއި ދެކޭ ހަމައަށް ވާސިލުވުމަށް ކުރިއަށް މަޢުލޫމާތުތަކެއްކަމުގައިވާތީ، ނަމަވެސް އެ މަޢުލޫމާތު ކޯޓުގައިން އިސްތިއުނާފުކުރި ވަޒީފާގެ ގޮތުގައި ބެލުމަށް ގޮތަކަށް އެކަން ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

13. އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއިން ސާބިތުވަނީ ވާރިޘުންގެ ގޮތުގައި އަލްމަރްޙޫމް ސަޢުދާން އަޙްމަދު ދިރިހުރި ވާރިޘުން ބަޔާންކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅި މަރުޙޫމާގެ އެއްބަފާ ދަރިފުޅުގެކަމުގައިވާ މުޙައްމަދުގެ ނަފީސާ އަޙްމަދު ދިރިހުރި ފެމިލީ ކޯޓަށް 17 ފެބްރުއަރީ 2021 ވަނަ ދުވަހު ހުށަހެޅި މައްސަލަ 09 ޖޫން 2021 ވަނަ ދުވަހު ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 329/Fm-C/2021 ޤަޟިއްޔާއިން ނިމިފައިވާކަން ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

14. ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 329/Fm-C/2021 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމް ބިނާކޮށްފައިވަނީ ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1218/Fm-C/2020 ޤަޟިއްޔާގެ މައްސަލައިން ފާހަގަކޮށް، ގ.މާވާދާ އުތުރިއާ ބަންޑާރަ ކޯޓުގައިވާ އެއްގަމާއި އިމާރާތްތަކާއި، ނަގުދު މުދާ ބަހާފައިވަނީ އެ މަރުޙޫމުގެ ވާރިސުންގެ ތެރެއިން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ފިޔަވައި އެހެން ހުރިހާ ވާރިސުންގެ މެދުގައި ކަމަށް ބުނެ އެކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

15. މުދާ ހޯދުމާއި، މިލްކުކުރުމާއި، ވާރުތަކުރުމާއި، ދިނުމާއި، މުދަލުން މުޢާމަލާތްކުރުމުގެ ރައްޔިތެއްގެ ޙައްޤު ހައްޤުތަކަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ލިބިގެންވާ ޙައްޤުތަކާއި، އަސްލުތަކުން ސަރުކާރުން އަދި ދިރިގެ މުދަލުން ފާއިދާ ވާރިސުންގެ ޙިއްސާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ލިބިގަންނަ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވާ ބައި ދިފާޢުކުރުމުގެ އެ ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ޙައްޤަށް ނަމަވެސް ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1218/Fm-C/2020 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމުގެ ސަބަބުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ޙައްޤު ގެއްލި ހުރިކަމާ މެދު ހުކުރުމަތީ ނިސްބަތްކޮށްފައި ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނެ އެކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރަނިވިޔާގެ ހުށަހެޅުންތަކާ ފާހަގަކުރި ކަންކަން

16. އިސްތިއުނާފުކުރާ ވަކީލަކީ އަދާލަތުކުރާ ސަބަބުތަކުން އަޑުގަދު ދީނީ އާއި ޝަރުޢީ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ބުނެ އިސްތިއުނާފު ފޯމުގެ 6.1 ވަނަ ނުކުތާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ތަރިކައަށް ވާރުތަވާމީހުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

17. އިސްތިއުނާފުކުރާ ވަކީލަކީ އަދާލަތުކުރާ ސަބަބުތަކުން އަޑުގަދު ދީނީ ފެމިލީ ކޯޓުގެ ގޮތުގައި ސާބިތުވާގޮތަށް އޮޅިގެން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދާލަތުކުރާ ސަބަބުތަކުން ދީނީ ދަރިކަލުގެ މައްސަލަ ހުރިހާ ގޮތަކުން އިސްތިއުނާފުކުރަނިވިޔާގެ ހުށަހެޅުން ދާއިރާގައި ދެއްކެވިފައިވާ ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

18. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ފާޠިމަތުގެ ގޯތިގައި ކަނޑައެޅިފައިވަނީ ފެމިލީ ކޯޓުން އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާގައި ހޯދުނު ނަންބަރު 146-B10/2020/132 (13 ޑިސެމްބަރު 2020) އިއްވާފައިވާ އެ ޤަރާރުން އިޖްތިހާދުގައި ނުވާތީ އާއި ފަރާތުން ސާބިތުކުރުމުގެ މައްސަލަ ކުރިއަށްދިޔައިރު އެ ޤަރާރުގެ ބައްޓަން އުސޫލުތަކަށް ކޯޓުން ހަދަހަދާފައި ނިންމުމުގެ ސަބަބުންނާ އަދި މައްސަލާގައި އޮންނަ ދިގުމުން އެއްބަސް

[illegible]، އެހެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އެއްވެސް ހާލެއްގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

19. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] ވާރިސުން [illegible] ކުރިއަށް [illegible] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1218/Fm-C/2020 ގެ ޤަޟިއްޔާ [illegible] [illegible] ފެމިލީ ކޯޓަށް [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތަރިކައިގެ މައްސަލަ [illegible] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 329/Fm-C/2020 ގެ ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްލަމެވެ. އެހެންކަމުން، ވާރިސުން ސާބިތުކުރުމުގެ މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

20. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ [illegible] ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

[illegible] [illegible] [illegible]

21. [illegible] [illegible] [illegible]:

"[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1218/Fm-C/2020 ގެ [illegible]

ކަނޑައަޅުއްވައިގެން [illegible] އަދި [illegible] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 329/Fm-C/2021 [illegible]"[13]

މިފަދައިންކަން އެނގެން އޮތެވެ.

[illegible]

22. [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި [illegible] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1218/Fm-C/2020 [illegible].[14]

23. [illegible].[15]

---

[13] [illegible] 6 ވަނަ ނަންބަރު

[14] [illegible] (15 ފެބުރުއަރީ 2022)

[15] [illegible]

	ނަން	ދާއިމީ އެޑްރެސް	އައިޑީކާޑު ނަންބަރު	[illegible]
1	[illegible] އަޙްމަދު ދީދީ	[illegible] / މާލެ	A043187	[illegible]
2	[illegible] އަޙްމަދު ދީދީ	[illegible] / މާލެ	A056233	[illegible]
3	[illegible] އަޙްމަދު ދީދީ	[illegible] / މާލެ	A035737	[illegible]
4	[illegible] އަޙްމަދު ދީދީ	[illegible] / މާލެ	A033746	[illegible]
5	[illegible] އަޙްމަދު ދީދީ	[illegible] / މާލެ	އައިޑީކާޑު [illegible]	[illegible]
6	[illegible] އަޙްމަދު ދީދީ	[illegible] / މާލެ	އައިޑީކާޑު [illegible]	[illegible]
7	[illegible] އަޙްމަދު ދީދީ		އައިޑީކާޑު [illegible]	[illegible]

[illegible]

24. [illegible] އަޙްމަދު [illegible]

25. [illegible] އަޙްމަދު [illegible]

26. އެހެންކަމުން، ވާރިޘުން ސާބިތުކުރުމުގެ މައްސަލަ ފެމިލީ ކޯޓަށް ހުށަހެޅިއިރު ވާރިޘުންގެ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމައަށް ހުށަހެޅިފައިނުވާކަން އެނގެއެވެ. ފެމިލީ ކޯޓުން އެ މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ މައްސަލަ ހުށަހެޅިއިރު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ދީފައިވާ މަޢުލޫމާތުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށެވެ. ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ފުރިހަމަ މަޢުލޫމާތު އެ މައްސަލައެއް ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ނުވަތަ އެ މައްސަލައެއްގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުން ކޯޓާ ހިއްސާކުރުމަކީ މުހިންމު ކަމެއްކަމުގައި ދެކެމެވެ. މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ވާރިޘުންގެ ގޮތުގައި ތިބި ބަޔަކު ނުވަތަ އާއިލާގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި ތިބި ބަޔަކު ބަޔާންކޮށްދިނުމަކީ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ނުވަތަ މައްސަލަގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުން އަދާކުރަންޖެހޭ ވާޖިބެކެވެ. އެ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން [illegible] ބައި ލިބޭ ފަރާތްތަކާއި ބައި ނުލިބޭ ފަރާތްތައް ކަނޑައެޅުމަކީ ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

27. ފެމިލީ ކޯޓުގެ އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] ފަދައިން ކޯޓުން [illegible] [illegible] މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަ [illegible] ކޯޓުން [illegible] [illegible] ވާރިޘުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] އެއްވެސް [illegible] [illegible] އެނގެން ނެތުމާ، އެ ޙުކުމް ބާޠިލުކޮށް، އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1218/Fm-C/2020 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] މައްސަލަ ސުޕްރީމް ކޯޓުން[16] [illegible] އެ މައްސަލަ އަލުން ބަލައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި ހަމައެހެންމެ، އެ ޤަޟިއްޔާއާ ގުޅިގެންވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ފެމިލީ ކޯޓުން [illegible] އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 329/Fm-C/2021 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ބާޠިލުކޮށް، އެ ޤަޟިއްޔާ އަލުން ބަލައި، [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުން [illegible] [illegible].

---

[16] [illegible] މައްސަލަ ހުށަހެޅިއިރު ވާރިޘުން ސާބިތުކުރުމުގެ މައްސަލަތަކުގެ [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/02/SC އަދި 2015/04/SC [illegible] [illegible] ފެމިލީ ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ SCPD-01/2022 "[illegible]" ގެ 01 [illegible] 2022 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުން.

28. ތަރިކާއިގެ މައްސަލަ ބެލި ޤަޟިއްޔާވެސް ތަރުތީބުކުރަން ޖެހޭކަމަށް އަހުރެން ދެކޭ ސަބަބަކީ މި ޤަޟިއްޔާއަކީ ކުރި ޢާއިލީ ޤަޟިއްޔާތަކުގައިވާ އާއި ފުރިހަމަ ގޮތުގައި އިންސާފު ލިބިގެންދާނީ ވާރިސުން ސާބިތުކުރުމުގެ މައްސަލައާއެކު ތަރިކާއިގެ މައްސަލަވެސް ބެލިގެން ކަމުގައިވާތީއެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންވަރަ، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެގޮތަށް ހުރުމާއެކު، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1218/Fm-C/2020 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ގ.[illegible]ގެ/ އަލީ ސަޢީދުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމަށް ބިނާކޮށް، އެ ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމާއި ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 329/Fm-C/2021 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ބާޠިލްކޮށް، އެ ޤަޟިއްޔާ އަލުން ބެލުމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރުޢީ ނިޒާމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ ދަށުން، ސިވިލް ކޯޓަށް އަނބުރާ ފޮނުވުމަށް މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޒަކަރިއްޔާ